

Programma

Programma Binnenstad : ██████████ 5.1.2e
Steller : ██████████ 5.1.2e ██████████ 5.1.2e
Beoogd projectmanager : [te bepalen](#)
Opgesteld/gewijzigd : 25-11-2024

Bestemd voor behandeling in
(voor zover van toepassing)

Programma-overleg :
PO('s) :
College :
RC :
Raad :

Voorlopige projectnaam

Visie Diepenring

Inleiding

In juni 2021 werd het initiatiefvoorstel 'Van verdeelring tot verblijfsruimte' aan het college aangeboden met het verzoek om een integrale visie voor de Diepenring te ontwikkelen, vanuit een gebiedsgerichte aanpak, gericht op de gehele Diepenring, inclusief verbindingkanaal. Thema's als groen, verblijf en klimaat zouden daarbij ruim aandacht moeten krijgen.

Voorliggende Startaanvraag behelst het plan van aanpak om te komen tot deze visie Diepenring, hoe wij de reikwijdte zien, hoe we de aanpak van het initiatiefvoorstel willen realiseren en met welk tijdpad.

Omschrijving op te starten project

Inleiding

Het denken over de Diepenring is niet nieuw. Al in 2009 werd onder de noemer 'De parels en de ketting' gesproken over de Diepenring als visitekaartje voor de stad, met volop aandacht voor verblijf, recreatie en groen. Daarvoor moest (onder andere) de rol van de auto worden teruggedrongen. Dit laatste kwam ook naar voren in een raadsmotie uit 2016 met als titel 'Diepenring voor alle stadjsers'. Hierin lag het accent op het terugdringen van parkeren aan de Diepenring, ten faveure van – wederom – recreatie en verblijf.

Inmiddels zijn we al enkele jaren in de geest van deze ambities en wensen aan het werk om pleksgewijs verblijfskwaliteit toe te voegen. Denk daarbij aan de verlaagde kade bij de Kattenbrug, het weghalen van autoparkeerplaatsen, het gebied rondom de Stadsschouwburg en actueel de aanleg van Dudok aan het Diep.

Van een alomvattende aanpak vanuit één visie op de functie en rol van de Diepenring is tot op heden evenwel nog geen sprake. Zonder een systeemanalyse van het geheel en onderzoek naar de gevolgen van mogelijke systeemaanpassingen ontnemen we ons de mogelijkheid om kansen te benutten voor deelprojecten.

Het strategisch kader 'Geleide groei' voor de binnenstad vormt een belangrijk fundament voor de opgave voor en positionering van de Diepenring. Hiermee willen we de Diepenring beter benutten en betrekken in onze verruimde binnenstad, en daarmee nadrukkelijker inzetten op versterking van het bezoekmotief van de Diepenring zelf (de Diepenring als bestemming).

Naast een nieuwe bestemming vormt de Diepenring ook de schakel naar aangrenzende woonwijken en nieuwe ontwikkelgebieden en kijken we in dit verband ook naar de radiale verbindingen die de Diepenring kruisen.

De gewenste toekomstige inrichting vraagt -als bestemming en schakel- meer fysieke ruimte voor fietsers en voetgangers en ruimere aandacht voor groen en klimaatadaptatie.

Momenteel is vooral een dominante functie weggelegd voor gemotoriseerd verkeer, met in het bijzonder verkeersruimte voor de busroutes en de autoroutes naar parkeergarages. Daarnaast zien we nog steeds veel autoparkeren **langs de kades waardoor veel ruimte eenzijdig wordt gebruikt.**

Een gewijzigd gebruik en inrichting van de ruimte, betekent onherroepelijk dat we anders moeten nadenken over het functioneren van de Diepenring als systeem (structuren van water, voetganger, fietser, bus, logistiek, auto). Zeker in het licht van de aanvullende ruimtevraag voor groen, verblijf, duurzaamheid en het huidig/toekomstig programma aan de Diepenring (wonen, werken of voorzieningen).

Het gaat daarbij om een zorgvuldige en integrale afweging van de vraag wat waar kan, of moet en onder welke voorwaarden. In deze afweging combineren we het belang, het gebruik en de functies van de openbare ruimte in relatie tot de functies van gebouwen aan de Diepenring. Daarbij geldt een grote mate van verwevenheid met verschillende beleidsprogramma's (denk aan mobiliteit, water, groen, duurzaamheid, economie, beheer en onderhoud etc.).

Uit de kruising van de ambities van enerzijds meer ruimte voor verblijf, meer groen en klimaatadaptatie en anderzijds ook oog voor de noodzaak van het meervoudig ruimtegebruik met behoud van belangrijke functies, willen we opgaven destilleren die met een nieuwe inrichting en nieuw gebruik beantwoord zullen moeten gaan worden.

Vanwege de complexiteit van dit proces, is het voorstel om dit in een aantal hoofdfasen te verdelen, te beginnen met de definitiefase waarin we de scope van de opgave afbakenen, de contouren schetsen van de opgave voor een vernieuwde Diepenring en een voorlopig tijdspad aangeven.

Scope en contouren

Met het bepalen van de scope bepalen we de definitie en de opgaven voor een vernieuwde Diepenring die voldoet aan de eisen van deze tijd, dus met meer ruimte voor verblijf, vergroening en klimaatadaptatie.

Vormde de Diepenring ooit ruimtelijk de begrenzing van de historische middeleeuwse binnenstad, in de filosofie van het nieuwe strategisch kader 'Geleide groei' ligt de Diepenring niet langer aan de rand, maar volledig binnen de verruimde binnenstad. De Diepenring vormt de schakel tussen het oude centrum en de aangrenzende stadsdelen. Het streven is om de gebieden aan weerszijden van het water sterker met elkaar te verbinden en het bezoekmotief van de Diepenring zelf te vergroten. Ook benadrukken we daarbij het belang van de radiale verbindingen -die de Diepenring kruisen- (de zogenaamde aanloopstraten) tussen het hart van de binnenstad en de woonwijken en nieuwe ontwikkelgebieden.

Historisch gezien is de Diepenring nooit als één systeem aangelegd, maar in de loop van de tijd als aaneengesloten ring ontstaan. Er zijn dan ook op verschillende gronden (aaneengesloten) deelgebieden te onderscheiden. We gaan uit van de bestaande watervoerende diepen, dus inclusief het Verbindingskanaal. We richten ons vooralsnog niet op het Zuiderdiep, dat in de loop der jaren een andere invulling heeft gekregen.

We kijken nadrukkelijk naar de Diepenring als structuurdrager. Stedenbouwkundig is de Diepenring een belangrijke ruimtelijke structuur met tal van bijzondere gebouwen en openbare ruimtes. Voor mobiliteit vervult de Diepenring zoals gezegd nog altijd een belangrijke rol, zeker op het gebied van OV en logistiek. Maar we willen ook de functie als fietsring versterken. Vanzelfsprekend maakt landschappelijk de Diepenring onderdeel uit van een veel grotere waterstructuur. De Diepenring is dan ook benoemd als belangrijke ecologische groen- en waterstructuur en onderzoeken we nu ook breder de functie als klimaatsysteem.

Wat is waar mogelijk als het gaat om vergroening en gebruik van de kades en oevers? Ook de ondergrond verdient daarbij aandacht: welke functie heeft de Diepenring in het kabels- en leidingennetwerk?

Hier zien we een link met de ontwerpfase van de nieuwe Omgevingsvisie waarin stedelijke en landschappelijke structuren in beeld worden gebracht (Koersdocument 'Water en bodem sturend').

Afbeelding 1 toont het werkgebied van de Visie Diepenring de Diepenring met aangrenzende ruimte en appendices.

Van plekkengericht werken naar een integrale aanpak

~~De afgelopen jaren is vooral pleksgewijs geïnvesteerd in de Diepenring, zoals bij de Kattenbrug met de verlaagde kades, rond de Stadsschouwburg en bij het in uitvoering zijnde Dudok aan het diep. Op deze plekken wordt de Diepenring weer een bestemming en ontstaat meerwaarde met nieuwe mogelijkheden voor verblijf, groen en beleving van het water. Het positieve gevoel en enthousiasme, ook bij inwoners, over deze 'parels', laat zien dat de stad behoefte heeft aan dergelijke nieuwe ruimtes die de potentiële waarde van de Diepenring ontsluiten.~~

~~De gehele Diepenring overziend zien wij kansen voor een klimaat ring, waar bebouwing, lucht, groen, ruimte en water samen komen. Dit systeem~~ wordt gekenmerkt door het verbindende water, maar is op basis van ruimtelijke kenmerken en functioneren te onderscheiden in deelgebieden. Dit vraagt in de aanpak om een fasering in deelgebieden met eigen opgaven en mate van urgentie, die elk hun eigen proces en oplossing vragen. Dit kan echter niet zonder een overkoepelende systeembenadering waarbij we het functioneren als geheel onderzoeken: als klimaatsysteem, als verkeersstructuur en als watersysteem; de Diepenring als een ruimtelijk systeem dat de binnenstad verbindt met de aangrenzende wijken en nieuwe ontwikkelgebieden.

Appendices

We willen de aangrenzende gedempte Diepen ook betrekken in de te ontwikkelen hoofdvisie (met uitzondering van het Ged. Zuiderdiep). Waar zich kansen of oplossingen voor bredere vraagstukken aandienen, of waar momenteel al aan een project gewerkt wordt - zoals het Damsterplein - zullen we deze meenemen als appendices van de Diepenring. Deze appendices zijn gelieerd aan de Diepenring, net als de eerdergenoemde radiale toegangswegen naar de binnenstad, ~~die de binnenstad voeden en de verbinding vormen met het ommeland.~~

Relatie met bestaande kaders

Uiteraard maken we bij de aanpak gebruik van de kennis, ervaring en ontwikkelde visie op de doorontwikkeling van de binnenstad. De Visie Binnenstad en het strategisch kader Geleide Groei, de Inrichtingsleidraad Nieuwe stadsruimtes voor de binnenstad, de gemeentelijke Ontwerpleidraad voor de leefkwaliteit van de openbare ruimte (Nieuwe Ruimte) en de Mobiliteitsvisie zijn daarbij enkele van de relevante documenten.

Daarnaast zoeken we afstemming met de verschillende gemeentelijke beleidsprogramma's: mobiliteit, wonen, leefkwaliteit (groen, water, klimaatadaptatie, erfgoed), het ruimtelijk-economisch en maatschappelijk perspectief, naast ook beheer.

Vanuit de gelieerde programma's zien we overlappende deelprojecten met kansen, zoals nieuwe/mogelijke (fiets-/voetgangers) verbindingen (Oosterkade en Steenhouwerskade) en verkeersonderzoek naar mogelijke auto-knips (aansluiting bij de Mobiliteitsvisie doorwaadbare stad).

Ook vraagstukken over wonen en voorzieningen aan of op het water (bijv. Noorderhaven) en recreëren aan/op het water raken aan de Visie Diepenring.

Afbeelding 2 geeft een overzicht van lopende/aanstaande projecten.

Vanzelfsprekend houden we bij de uitwerking rekening met de aansluiting en afstemming op de bredere omgeving. Bijvoorbeeld in de vorm van de genoemde aanloopstraten, maar ook met een meer gebiedsgerichte blik zoals in aansluiting op de planvorming van het stationsgebied of het UMCG, met respect voor de processen die op en rond deze gebieden spelen.

Hoofdambities

Wij benoemen 7 ambities als hoofdthema's waarop wij de visie willen gaan uitbouwen:

- **Identiteit**

~~De Diepenring als gestolde geschiedenis. De ontstaanswijze en tijdsperiode van ontstaan zijn verschillend voor de te onderscheiden delen van de Diepenring. Dit biedt aanleiding voor differentiatie, waarmee de geschiedenis beter afleesbaar wordt.~~

- **Verblijfskwaliteit**

~~De Diepenring als groene ring. In de leefbare stad krijgt de Diepenring een nieuwe betekenis als aaneengesloten systeem van verblijfsruimte. De Diepenring is schakel tussen de binnenstad en de aangrenzende stadsdelen die als verblijfsgebied kan verbinden en ruimte biedt aan ontmoeting.~~

- **Bestemming**

~~De Diepenring als bestemming kan een grotere rol invullen in het bezoekmotief van de binnenstad. Denk daarbij aan ruimte voor ondernemen, wonen, werken, recreëren en verblijven. Het gaat hierbij om menging van deze verschillende functies in de juiste verhouding, de balans ertussen en de keuze voor prioritering in delen van de Diepenring.~~

- **Water**

~~De Diepenring als waterpark. De Diepenring is onderdeel van het stedelijk waterstelsel en kan als zodanig beter beleefbaar worden. De relatie met het water is te versterken door: beter zicht op het water vanaf de kade en de gevels, bewegen langs het water mogelijk maken naast verblijven en functies aan of op het water, varen op of zwemmen in het water.~~

- **Klimaat**

~~De Diepenring als klimaatsysteem. Blauw en groen duurzaam samenbrengen in een herkenbare en aaneengesloten structuur die verbinding legt met grotere ecologische structuren tot ver in het landelijk gebied.~~

- **Zachte mobiliteit**

~~De Diepenring als fietsring en wandelommetje. Inzetten op vertraging als kwaliteit. Lagere snelheid biedt meer kansen voor menging van verkeerssoorten, waarmee ruimte ontstaat voor vergroening en verblijf.~~

- **Mobiliteit en transport**

~~De Diepenring als toekomstbestendig mobiliteitssysteem. Verder verkeersluw maken van de binnenstad heeft voor de Diepenring gevolgen voor met name de automobilititeit en straatparkeren. Voor OV en logistiek blijft de Diepenring een belangrijke drager.~~

Elk van deze thema's werken we in het vervolotraject uit naar concrete opgaven voor de aanpak van de Diepenring, als systeem en per deelgebied. Daarbij willen we aandacht besteden aan het meer reguliere management van de Diepenring en omgeving nadat (op delen) herinrichting heeft plaatsgevonden. Denk daarbij aan beheer en onderhoud van de openbare ruimte, maar ook bijvoorbeeld aan handhaving bij overlast.

Proces

De voorgestelde aanpak is in meerdere opzichten een uitdaging, ook financieel. Immers, er is nog niet voorzien in budget voor de aanpak van de Diepenring, anders dan voor enkele hotspots, zoals Dudok aan het Diep, Damsterplein, (deels) Oosterkade en bijvoorbeeld de Kattenbrug en omgeving. Het vinden van budget zal wel een uitdaging worden in het licht van de opgaven en de financiële positie van de gemeente. De stapeling van onderwerpen en ambities die samenkomen op de Diepenring zorgt eveneens voor flinke uitdagingen, maar biedt ook kansen voor de doorontwikkeling van de binnenstad zoals uiteengezet in Geleide Groei.

Vanuit het perspectief van planning en control is het voorstel om vanuit een totaalvisie in te zoomen op deelgebieden en de aanpak daarop in te richten. Dit willen we doen door het maken van een Programma van Eisen (PvE) voor het gehele gebied met uitwerkingen voor verschillende deelgebieden. [Afbeelding 3 bevat daarvan een eerste voorlopige weergave.](#)

We willen in de eerste fase ook al toewerken naar mogelijke keuzes in prioritering. Zo kan het voor de hand liggen om op basis van de actuele ontwikkelingen de omgeving rond Dudok aan het Diep als één van de eerste deelprojecten aan te pakken. Ook de Noorderhaven/Vissersbrug is hiervoor in beeld. In de nadere verkenning van de opgaven komen we hierop terug.

~~Een dergelijke prioritering en fasegewijze aanpak maakt het in elk geval beter mogelijk om de totaalaanpak gestructureerd vorm en inhoud te geven.~~ Per gebied brengen we de opgave, de aanpak, de fasering en de verwachte kosten in beeld. De afweging en prioriteitstelling verloopt via de Gemeenteraad als input voor de vervolgaanpak in projecten. Zo kunnen we efficiënter aan de totale integrale opgave werken.

~~Geografisch onderscheiden we daarbij vooralsnog de verschillende delen van de Diepenring die alle hun eigen karakter, kansen en samenhangende deelopgaven bevatten. Afbeelding 3 bevat daarvan een eerste voorlopige weergave.~~

In de aanpak onderscheiden we samengevat drie hoofdfasen:

Fase 1 november 2024 – Q1 2025 Definitie, omschrijving van opgaven en ambities.

Definitie en scope bepaling, inventariseren van geprogrammeerde projecten uit beleids- en beheerprogramma's, inclusief nadere uitwerking van proces aanpak; voorlopige eerste prioritering op basis van actualiteiten en tijdsplanning.

Overlap met Koersdocument Omgevingsvisie = ontwerponderzoek 'Water en bodem sturend'.

Fase 2 jan-december 2025 - Ambities en opgaven door vertalen naar een Programma van Eisen en Visiedocument.

Uitwerking globale Visie op de Diepenring, uitkomsten raadpleging stakeholders, onderzoek naar structuren op binnenstads- en stedelijk niveau en doorwerken van conclusies naar een structuurschets voor de Diepenring met inrichtingsprincipes voor standaardprofiel(-en) en projectlocaties in een Programma van Eisen. Het streven is dit eind 2025 aan de Gemeenteraad voor te kunnen leggen, samen met een gefaseerde aanvraag voor de ontwerpfases voor alle delen.

Fase 3 2026 en verder - Ontwerp en realisatie

Opstellen definitieve Visie Diepenring, definitief ontwerpen van standaard profiel(en) en uitwerking deelprojecten aan de hand van de inrichtingsprincipes zoals bepaald in fase 2 met kostenramingen. Participatie en na besluitvorming realisatie per gebiedsdeel middels aparte projectvoorstellen aan de gemeenteraad.

Bij de uitwerking van deze opgave is het van groot belang goed in beeld te hebben welke onderwerpen een rol spelen bij het maken van keuzes. Daar kan het Groninger ambitieweb een waardevolle inbreng bij leveren. We zullen het ambitieweb gebruiken als een van de bronnen om een goed overzicht te krijgen van ons speelveld, mede om te bepalen wie we moeten betrekken. Daarnaast zijn we in dat kader uiteraard voornemens om een goede interne en externe omgevingscan in beeld te brengen.

Participatie (stedelijk, buurt/wijk- of straatniveau)

Betrekken omgeving en Gemeenteraad

Net zoals bij het opstellen van een PvE voor bijvoorbeeld de Grote Markt gaan we zorgvuldig participeren met een brede en open blik naar belanghebbenden; ondernemers, bewoners, georganiseerde stakeholders, interne partijen en experts.

Doel is om in fase 2 (oplevering Q4 2025) te komen tot aanscherpen van de opgaven en een Programma van Eisen Diepenring inclusief een globale structuurschets voor de totale Diepenring. Het streven is eind 2025 een samenvatting van het onderzoek naar definitie van de opgaven, afbakening en ambities aan de raad voor te kunnen leggen, samen met een aanvraag voor de ontwerpfases voor alle delen op basis waarvan de raad prioriteiten kan stellen.

Prioriteit en gewenste tijdpad

De opdracht vanuit het college is geweest om hiermee aan de slag te gaan, op indringende wens vanuit de raad. Dit is recent ook in de stuurgroep binnenstad besproken en akkoord bevonden met bijgevoegde aanpaksvoorstel.

Definitiefase Q1 2025

Thema-sessies intern – ophalen visie, opgaven, prioriteiten
Ontwerponderzoek stadsperspectief i.k.v. Omgevingsvisie
Externe reflectie (stakeholders, deskundigen) op uitkomsten themasessies
Participatie bewoners en gemeenteraad (jan./feb. Raadssessie)

Uitkomst: scherpstellen opgaven en ambities

PvE Q2-Q4 2025

Uitkomst:
Prioritering ambities
Definitie deelgebieden en opgaven
Inrichtingsprincipes, principeprofielen: continuïteit geheel en inkleuring deelgebieden
Mogelijke fasering en aanpak deelprojecten⁸⁷

Budget

Vorbereidingskosten volgend jaar uit SIF halen (nader te bepalen, orde van grootte **5.1.2e**).

Informatie en communicatie

We gaan intern en extern de verbinding zoeken met relevante belanghebbenden, of partijen die anderszins een waardevolle bijdrage aan de totstandkoming kunnen leveren. Dit doen we vooral door hierover workshops en gesprekken te organiseren. Intern willen we ook het intranet voor dit doel inzetten.

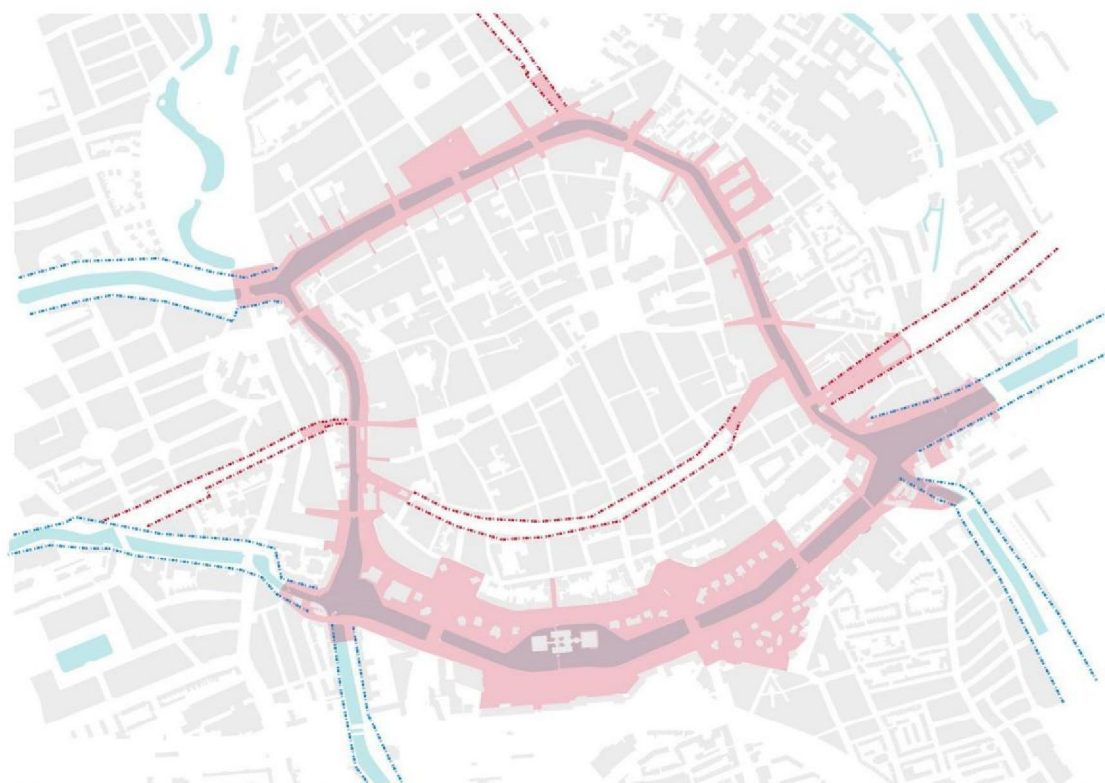
Voorstel

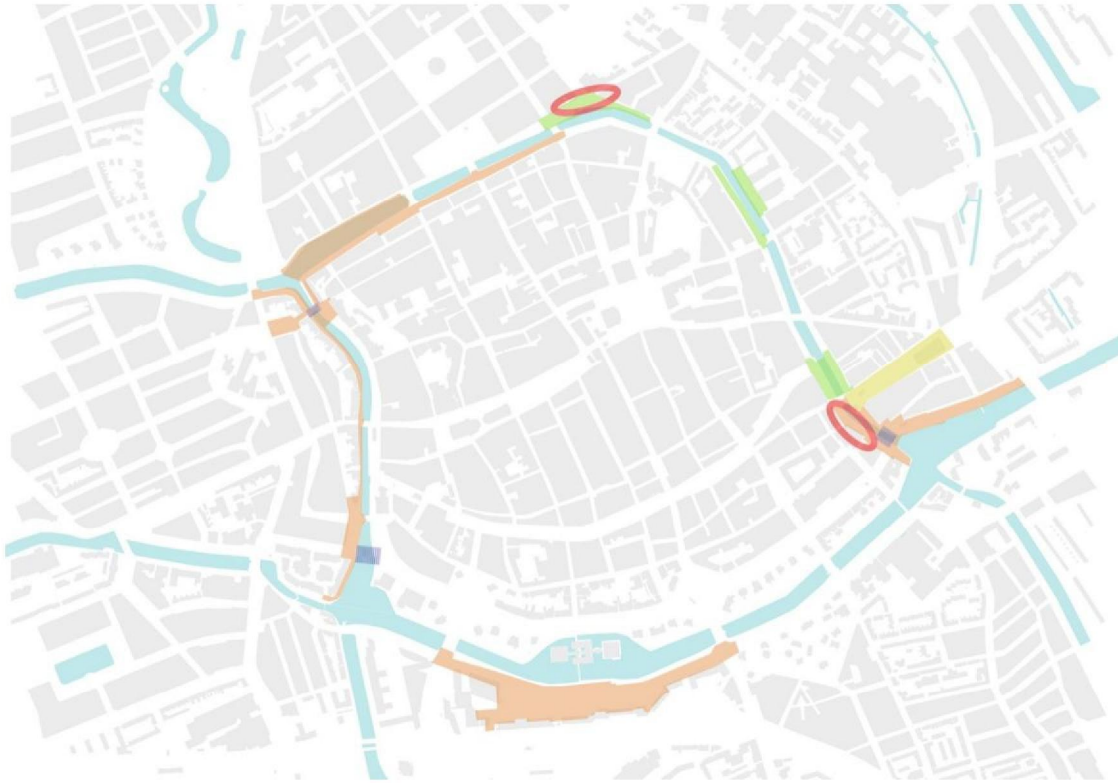
Akkoord gaan met de opzet van het project Aanpak Diepenring. Nadruk van deze startaanvraag ligt op de werkzaamheden in 2025: het voorbereiden van en het vervaardigen van een PvE op hoofdlijnen met een voorstel voor college en de raad voor het vervolg. Het ligt in de lijn der verwachting dat dit vervolgens leidt tot een aantal deelprojecten aan de Diepenring die een uitwerking zijn van de uitkomsten van het PvE.

Kaartmateriaal

Afb 1. Voorlopige definitie; als we alle met de Diepenring verbonden ruimte optellen is het totaal 1,5 x zo groot (!) in oppervlak als het Noorderplantsoen. Gestippeld de aangrenzende -al dan niet gedempte- Diepen.

Afb. 2 Gebieden waar al gedefinieerde projecten langs de Diepenring al lopen of aanstaande zijn

Afb. 3. Eerste aanzet tot definiëring van deelgebieden op basis van ontstaan, uiterlijk en gebruik